

تحلیل فضایی خدمات اقتصادی - اجتماعی شهرستان های استان آذربایجان شرقی با تاکید برپوییش ساختاری-کارکردی

سعید رضا جندقیان^{۱*}، حجت ابراهیمی^۲

۱- دانشجوی دکتری برنامه ریزی روستایی، دانشگاه شهید بهشتی، jbsaeed@yahoo.com
۲- دانشجوی دکتری اقلیم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد ebrahimi.h1@gmail.com

چکیده

در این پژوهش سعی گردیده تا وضعیت موجود توسعه در استان آذربایجان شرقی مورد بررسی قرار گیرد. برای توجیه وضع موجود رتبه بندی خدمات اقتصادی- اجتماعی با توجه به جمعیت و شاخص های توسعه در سطح شهرستان های استان در سال ۱۳۹۰ می باشد. در این مقاله از مدل اسکالوگرام به عنوان ابزاری مناسب برای رتبه بندی و نیز از سیستم اطلاعات جغرافیایی به عنوان ابزاری کارآمد برای تحلیل فضایی استفاده شده است. در این راستا از مهمترین شاخص های موجود در شهرستان های استان در بخش های مختلف اقتصادی که توسط مرکز آمار استان آذربایجان شرقی منتشر شده، استفاده شده است. نتیجه حاصل از این پژوهش عدم توزیع متعادل خدمات اقتصادی- اجتماعی در استان آذربایجان شرقی است. به طوری که شهرستان های این استان دارای توزیع نابرابر خدماتی قرار دارند. نکته اینکه شهرستان تبریز به عنوان مرکز استان دارای بهترین وضعیت می باشد و از بیست شهرستان موجود در این استان، یک شهرستان دارای رتبه مثبت، ۱۱ شهرستان دارای رتبه خنثی و ۸ شهرستان دیگر دارای رتبه منفی است و این در حقیقت یعنی عدم پوییش ساختاری-کارکردی^۱ نظام فضایی حاکم بر استان آذربایجان شرقی، که در پایان نیز پیشنهادات و راهکارهایی مبتنی بر یافته های این مقاله و مدل های پشتوانه مبانی نظری حاکم بر این اندیشه بیان خواهد شد.

واژه های کلیدی:

تحلیل فضایی، اسکالوگرام، پوییش ساختاری - کارکردی، استان آذربایجان شرقی

۱- مقدمه و تبیین مسئله:

^۱- رویکردی جدید در نظام برنامه ریزی فضایی ایران که توسط دکتر عباس سعیدی استاد دانشگاه شهید بهشتی تهران مطرح و تبیین شده است.